

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/01701-0/2022
Érkezett:	2022 AUG 01.
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	

Magyarország Alkotmánybírósága

Budapest
Donáti utca 35-45.
1015

a Székesfehérvári Törvényszék
útján

Az irat elektronikus útról
készített másolat

SZÉKESFEHÉRVÁRI TÖRVÉNYSZÉK	
SZÉKESFEHÉRVÁR	
postán, gyűjtőládába, személyesen, faxon, e-mailen	
Érk.:	2022 JÚL. 01 78.
Példány:	Mell.: CD
Az ügyirat száma: AP 2022/6/2019/29/6.	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] mint
indítványozó (a továbbiakban: „Indítványozó”) a jelen alkotmányjogi panaszhoz mellékelte meghatalmazással (I/1. számú melléklet) igazolt jogi képviselőm útján Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: „Abtv.”) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő:

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdésének alkalmazásával **semmisítse meg** a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozatát (a továbbiakban: „JPE Határozat”, I/2. számú melléklet), mert az megsértette az Indítványozó tisztességes eljárásához (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése) való, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés szerinti hatékony jogorvoslathoz fűződő jogát, és az ezért **alaptörvény-ellenes**.

Tisztelt Székesfehérvári Törvényszék!

Kérjük továbbá az első fokon eljáró **Székesfehérvári Törvényszéket**, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: „régii Pp.”) jelen eljárásban alkalmazandó 359/C. § (1) bekezdésének az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése fényében történő értelmezése alapján az alkotmányjogi panaszban támadott JPE Határozat **alkalmazhatóságának felfüggesztését az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig függeszse fel**. Amennyiben e kérelmünknek a Székesfehérvári Törvényszék nem tenne eleget, kérjük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján hívja fel a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére.

Kérjük továbbá az első fokon eljáró **Székesfehérvári Törvényszéket**, hogy a **határozat végrehajtásának felfüggesztéséhez szükséges mértékben** tisztázza az alkotmányjogi panasszal érintett **határozat uniós jogi összefüggését**, illetve az ehhez szükséges kérdésekben **terjesszen elő előzetes döntéshozatali kérdést** az EUMSZ 267. cikke kapcsán.

Indokolás

I. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló tényállás	2
I.1. Alapeljárás (Közigazgatási Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata iránti közigazgatási per)	2
I.2. Bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti (Köbler) per.....	3
1. Elsőfokú eljárás.....	3
2. Másodfokú eljárás	4
3. Felülvizsgálati eljárás.....	5
4. Jogegységi panasz eljárás	5
II. Az alkotmányjogi panasz befogadhatósága	6
II.1. Jelen alkotmányjogi panasz teljesíti a befogadhatóság követelményeit	6
III. Az Alaptörvényben biztosított jog megsértésnek részletes indokolása.....	7
III.1. A jogegységi panasz eljárás megindításának nem álltak fenn a kógens törvényi feltételei és ezért az nem csupán jogszabálysértő, hanem egyben alaptörvény-ellenes módon megfosztotta az Indítványozót a törvényes bírájától, amivel egyben megsértette az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47 cikkét és az EUSZ 4. cikke (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdését továbbá az EUMSZ 267. cikkét, és az EJEE 6. és 13. cikkét	7
1. Nem történt indokolatlan eltérés.....	9
2. Amennyiben mégis történt eltérés, arra már az alsóbbfokú ítéletben sor került	9
III.2. A jogegységi panasz eljárás ellentétes az uniós jog hatékony végrehajtásának követelményével és aláássa az uniós jog elsőbbségét és ennél fogva beleütközik az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkébe és az EUSZ 4. és 19. cikkébe továbbá az EUMSZ 267. cikkébe és az EJEE 6. és 13. cikkébe, és ennél fogva megsérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének az E) cikk tartalmára tekinteteli értelmezését	10
III.3. A Jogegységi Hatályú Határozat infra petita tartalmú, ami a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését eredményezi.....	12
IV. Előzetes döntéshozatal iránti kérelem	13
V. Ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem	14

I. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló tényállás

I.1. Alapeljárás (Közigazgatási Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata iránti közigazgatási per)

1. Az Indítványozó egy európai uniós jog által szabályozott közbeszerzési eljárásban volt részvételre jelentkező. Indítványozó a közbeszerzési eljárás során elszenvedett jogsérelmével szemben jogorvoslással élt a Közbeszerzési Döntőbizottságnál, majd ezt követően a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésével szemben keresetet terjesztett elő a Fővárosi Bíróság előtt. A bírósági eljárásban a másodfokú közigazgatási bíróságként eljáró Fővárosi Ítéltábla felfüggesztette a fellebbezési eljárást és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: „EUB”) előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezte, amely eljárásban az EUB C-218/11. számon hozta meg ítéletét. Az EUB

ítéletet követően hozott jogerős ítéletet az Indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria helybenhagyta.

2. A másodfokú ítélettel szemben a Felperes perújítási kérelemmel élt – többek között – arra való hivatkozással, hogy az EUB kötelező visszaható hatályú ítéletének a figyelembevételét az alapügyben eljáró bíróságok mellőzték, így azt a perújítás keretében lehet és kell vizsgálni. Az Indítványozó indítványozta továbbá az eljárás során előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését a perújítás megengedhetőségével kapcsolatban. A perújítási eljárásban első fokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését mellőzte és a perújítási kérelmet elutasította arra való hivatkozással, hogy a perújítási okként megjelölt EUB ítélete nem minősül olyan ténynek, vagy bizonyítéknak, amelyet a bíróság a perben nem bíralt volna el, így perújítás alapját nem képezheti. A perújítási kérelmet elutasító végzést az Indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék helybenhagyta, arra hivatkozva, hogy a vélt vagy valós jogalkalmazási körbe tartozó hibák perújítás alapjául nem szolgálhatnak.

I.2. Bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti (Köbler) per

1. Elsőfokú eljárás

3. Az alapeljárást követően az Indítványozó a Fővárosi Törvényszékkel, mint alperessel szemben kártérítési keresetet terjesztett elő és kérte a Fővárosi Törvényszéket 277.171,84 EUR összeg megfizetésére kötelezni. Az Indítványozó a kereseti kérelmét az állami szervek által megvalósított uniós jogsértések körében az Európai Bíróság által a *Francovich*, *Brasserie du pêcheur* és *Köbler* ügyekben kidolgozott felelősségi alakzatra, illetve a magyar jog szerinti bírósági jogkörben okozott károk megtérítésére vonatkozó szabályokra alapította (mely utóbbiak szubszidiáriusan alkalmazandók).
4. Keresetlevelében az Indítványozó részletesen kimunkálta, hogy a *Köbler* ügyben hozott felelősségi alakzat alapján a Fővárosi Törvényszék kártérítési felelőssége megállapítható tekintettel arra, hogy a Fővárosi Törvényszék az EUB C-218/11. számú ügyében hozott ítéletének figyelmen kívül hagyásával megsértette a rá irányadó uniós szabályokat, e jogsértése kellően súlyos, és a jogsértés, valamint a kár között okozati összefüggés áll fenn. Emellett az Indítványozó előadta, hogy a perújítási kérelem elutasításával a Fővárosi Törvényszék az EUSZ-ben foglalt hatékony jogorvoslat követelményeit, valamint az EUB által a perújítás megengedhetőségére vonatkozóan kimunkált egyértelmű és messzemenően elismert elveket vette semmibe. Az Indítványozó hivatkozott továbbá arra is, hogy a Fővárosi Törvényszék megsértette az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdésében foglalt kötelezettséget is azzal, hogy az előtte mint végső fokon eljáró bíróság előtt felmerült uniós jogi érintettségű releváns kérdéseket nem terjesztette az EUB elé.
5. Az első fokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék az Indítványozó indítványának helyt adva az elsőfokú eljárás egyidejű felfüggesztése mellett előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az Európai Bíróságnál. Az Európai Bíróság a tárgyi ügyben hozott C-620/17. számú döntésében kimondta többek között, hogy

„az uniós jogot (...) úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes valamely tagállam azon szabályozása, amely nem teszi lehetővé a perújítást az említett tagállam azon bíróságának jogerőre emelkedett ítéletével szemben, amely valamely ajánlatkérő határozata elleni megsemmisítés iránti kérelem tárgyában anélkül döntött, hogy kitért volna arra kérdésre, amelynek vizsgálatát felvetette a Bíróság egyik korábbi ítéletében, amelyet utóbbi az e megsemmisítés iránti kérelemre vonatkozó eljárás keretében előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapján hozott. Ha azonban az alkalmazandó belső eljárási szabályok lehetővé teszik a nemzeti bíróság számára, hogy visszavonjon egy jogerőre emelkedett ítéletet annak érdekében, hogy az ezen ítélet nyomán kialakult helyzetet összeegyeztethetővé tegye egy korábbi jogerős nemzeti bírósági határozattal, amelyről az említett ítéletet hozó

bíróságnak és az ítélet alapjául szolgáló eljárásban részt vevő feleknek már tudomásuk volt, e lehetőségnek – az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvével összhangban – ugyanazon feltételek mellett érvényesülnie kell annak érdekében, hogy a helyzetet a Bíróság valamely korábbi ítélete által értelmezett uniós joggal tegyék összeegyeztethetővé.”¹

6. A Székesfehérvári Törvényszék az EUB ítéletében foglalt valamennyi megállapítással egyezően megállapította, hogy az EUB korábbi ítéletében foglaltak perújítási alapként elfogadhatóak és a 4.P.20.236/2019/16. számon meghozott közbenső ítéletében (a továbbiakban: „**Elsőfokú Ítélet**”, I/3. számú melléklet) a *Köbler* felelősségi alakzatban foglalt kritériumok vizsgálatát követően megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék teljes kártérítési felelősséggel tartozik a perújítási kérelmet elutasító végzéssel összefüggésben az Indítványozónak okozott károkért:

„[e]bből következően tehát jelen perbíróság álláspontja szerint a felperes perújítási kérelmében alappal hivatkozott az Európai Bíróság C-218/11. sorszámú ítéletében foglalt és fent hivatkozott alkalmassági kritérium, mint el nem bírált tény fennálltára. A bíróság e vonatkozásban osztotta a felperesnek az eljárás során jogi szakvéleménnyel is alátámasztott azon álláspontját, miszerint perújítási alapként, amennyiben alkotmánybírósági határozat elfogadható, akkor az Európai Bíróság jelen ügyben hozott ítélete alapján [az EUB C-620/17 számú ítélete] az Európai Bíróság korábbi ítéletében foglaltakat is figyelembe kell venni perújítási okként. Ezt az értelmezést támasztja alá az Európai Bíróság ítélete, mely a rPp. 260. § a) pontja, illetve 262/A. § egymáshoz való viszonya tekintetében azok egyenértékűségét követeli meg. Ezen kívül a felperes helytállóan hivatkozott az új Pp. 393. § c) pontjára is, mely az Emberi Jogot Európai Bíróságának ítéletét is perújítási okként jelölte meg.”²

2. Másodfokú eljárás

7. A Fővárosi Törvényszék fellebbezése folytán eljáró Györi Ítéltábla a Pf.IV.20.060/2020/13. számú ítéletével (a továbbiakban: „**Másodfokú Ítélet**”, I/4. számú melléklet) kimondta, hogy a Fővárosi Törvényszék perújítási kérelmet elutasító végzése nem sértett uniós jogot, és így az Elsőfokú Ítéletet megváltoztatta oly módon, hogy az Indítványozó keresetét elutasította.
8. A Másodfokú Ítélet a C-620/17. számú ügyben hozott döntést alapvetően félreértelmezve és jogellenesen alkalmazva jutott arra a következtetésre, hogy a Székesfehérvári Törvényszék Elsőfokú Ítélete megváltoztatásának volt helye. A Györi Ítéltábla értelmezése szerint a régi Pp. 260. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti perújítási ok a tények megállapításával kapcsolatos jogsérelem orvosolását szolgáló olyan rendkívüli jogorvoslat, amely nem a jogalkalmazási hibák kiküszöbölését szolgálja, perben elbírált jogkérdés vonatkozásában nincs helye perújításnak, így nem vehető figyelembe sem azonos tényállású másik ügyben hozott, eltérő bírói álláspontot tükröző jogerős döntés, sem utóbb hozott jogegységi határozat. A régi Pp. 270-275. §§-ai szerinti perorvoslatoknak lehetett az a jellemzője, hogy a bíróság által elkövetett eljárási vagy anyagi jogi jogszabálysértéshez kapcsolódtak.
9. A Másodfokú Ítélet indokolása szerint továbbá a magyar jogalkotó tudatosan nem akarta lehetővé tenni, hogy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozata perújítás alapját képezhesse, ilyen lehetőséget kizárólag sikeres alkotmányjogi panasz esetén kívánt biztosítani, így az EUB ítéleteire kiterjesztő értelmezésnek nincs helye.
10. A Másodfokú Ítélet emellett nem volt teljeskörű, döntést csak a perújítás megengedhetőségének tárgyában tartalmazott, azonban a C-620/17. számú ügyben hozott döntésben foglaltakkal ellentétben az Indítványozó uniós jogra alapozott kártérítési igényét egyáltalán nem vizsgálta. Az

¹ A C-620/17. sz. ügyben hozott ítélet [65] bekezdés

² Elsőfokú Ítélet, [37]. bekezdés

Indítványozó kártérítési keresetét a Győri Ítéltábla egyáltalán nem vizsgálta, így infra petitem ítéletet hozott.

3. Felülvizsgálati eljárás

11. A Győri Ítéltábla Másodfokú Ítéletével szemben az Indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, mely alapján a Kúria a Pfv.III.21.211/2020/6. számú végzésével (a továbbiakban: „**Kúria Végzése**”, I/5. számú melléklet) a Győri Ítéltábla Másodfokú Ítéletét hatályon kívül helyezte és a Győri Ítéltáblát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
12. A Kúria az Indítványozó érvelésével egyezően azt állapította meg, hogy a Győri Ítéltábla a C-620/17. számú ügyben hozott ítélet téves és jogellenes értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja szerinti perújítási oknak nem képezheti alapját az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélete:

„Mindezeket illetően a Kúria olvasata eltér a másodfokú bíróság olvasatától. A Kúria értelmezésében a most idézett C-620/17. előzetes döntéshozatali ítélet [65] bekezdése – amely jelen eljárásban kötelező érvényű – azt jelenti, hogy a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjában nevesített, perújításra okot adó jogerős bírói határozatok körébe az EUB ítélete is beleértendő. Ennek indoka, hogy a magyar eljárásjog a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjában lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy „visszavonjon” egy jogerős ítéletet annak érdekében, hogy a kialakul helyzetet összeegyeztethetővé tegye egy korábbi nemzeti bírósági határozattal – egyéb feltételek fennállása esetén –, ezért ugyanezt a lehetőséget azonos feltételek mellett az uniós joggal való összeegyeztethetőség érdekében is biztosítani kell. Ha ennek megsértésével hozza meg határozatát, akkor megsérti a Tanács 89/665/EGK irányelve és a 92/13/EGK irányelve által biztosított hatékony jogorvoslat igénybevételének lehetőségét, aminek következtében kártérítési felelőssége – az egyéb feltételek megléte esetén – fennállhat. Az egyéb feltételek vizsgálata az EUB C-620/17. számú ítéletének [41]-[43] bekezdései alapján ki kell terjedjen arra is, hogy az uniós jog megsértése súlyos, az EUB ítélkezési gyakorlatának figyelmen kívül hagyása nyilvánvaló volt-e.”³

4. Jogegységi panasz eljárás

13. A Fővárosi Törvényszék a Kúria Végzésével szemben jogegységi panaszt nyújtott be a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: „**Bszi.**”) 41/B. § (2) bekezdésére alapítottan, kérve a Kúria Végzésének hatályon kívül helyezését, valamint a Kúria új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását arra hivatkozással, hogy a Kúria Végzése eltért a Kúria Pfv.V.20.357/2017/7., a Kfv.IV.35.544/2015/4. és a Kfv.IV.37.425/2012/8. számon közzétett határozataitól. A Fővárosi Törvényszék álláspontja szerint az idézett ítéletekben megjelenő bírói gyakorlat egységes abban, hogy a perújítás a tények megállapításával kapcsolatos jogsérelem orvosolását szolgáló rendkívüli perorvoslat, a perben elbírált jogkérdés vonatkozásában nincs helye perújításnak.
14. Az Indítványozó a jogegységi panasz eljárásban benyújtott nyilatkozatában hivatkozott arra, hogy a Fővárosi Törvényszék jogegységi panaszában foglalt kérelemnek megfelelő döntés hozatala a jogegységi panasz eljárásban kizárt lett volna, tekintettel arra, hogy a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerinti kényszerítő feltételrendszer fogalmi elemei az eljárásban nem teljesültek. A Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerint akkor és csak akkor van helye jogegységi panasznak, ha „a Kúria ítélkező tanácsa a jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tér el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbbfokú bíróságok határozatában nem került sor”, mely konjunktív feltételek – ahogyan azt a **III.1.** pontban részletesen kifejtjük – a JPE Határozattal érintett eljárásban egészen biztosan nem állhattak fenn egyszerre.

³ Kúria Végzése, [51] bekezdés

15. Az Indítványozó álláspontja szerint továbbá a jogegységi panasz elutasításának lett volna helye amiatt is, mivel a Fővárosi Törvényszék által hivatkozott kúriai határozatok nem bírnak uniós jogi relevanciával, azok a Kúria Végzésével semmilyen mértékben sem összemérhetőek, így az ügyazonosság követelménye nem állhatott fenn. Emellett az Indítványozó részletesen kidolgozta azt is, hogy az EUB előzetes döntéshozatali eljárása során hozott ítéletei miért képezhetik a magyar jog szerint perújítás alapját.
16. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a JPE Határozattal arra a következtetésre jutott, hogy a Kúria Végzése jogkérdésben eltért a Kúria Kfv.IV.37.425/2012/8. számú határozatától, az eltérés nem volt indokolt, erre tekintettel pedig a Kúria Végzése hatályon kívül helyezésének és a Kúria új határozatra utasításának van helye. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa elvi élel mondta ki, hogy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatára hivatkozással perújításnak nincs helye.
17. Összefoglalva, a Székesfehérvári Törvényszék az elsőfokú eljárás során kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban beszerzett C-620/17 számú EUB ítéletnek mindenben helyt adva megállapította, hogy az EUB ítéletek perújítás alapját képezheti, és ennek következtében a Fővárosi Törvényszék teljes kártérítési felelősséggel tartozik az Indítványozónak. A másodfokú bíróság az EUB ítélet téves és jogellenes értelmezését követően a Székesfehérvári Törvényszék közbenső ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Az Indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria – az Elsőfokú Ítélettel és a C-620/17 számú EUB ítélettel egyezően – megállapította, hogy az EUB ítélet perújítás alapját képezhetette, és a Másodfokú Ítéletet hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot ezen az alapon új eljárásra utasította. Végezetül a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa azt állapította meg, hogy a Kúria Végzése és a Kfv.IV.37.425/2012/8. számú határozat között eltérés állapítható meg és ezen eltérés nem volt indokolt, valamint elvi tételként mondta ki, hogy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatára hivatkozással perújításnak nincs helye.

II. Az alkotmányjogi panasz befogadhatósága

II.1. Jelen alkotmányjogi panasz teljesíti a befogadhatóság követelményeit

18. A Tisztelt Alkotmánybíróság **hatáskörét** az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a, 37. § (2) bekezdése és 43. §-ának (1) bekezdése alapozza meg. Az Abtv 37. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság hatáskörrel rendelkezik **alkotmányjogi panasz alapján** jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangjának vizsgálatára.
19. A jelen alkotmányjogi panasszal **támadott bírósági döntés** a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata.
20. A jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogegységi panasz eljárásban **az Indítványozó fél volt**, a döntés közvetlenül kihat a folyamatban lévő ügyre, így tehát az Indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (2) bekezdése alapján az egyedi ügyben érintett személynek vagy szervezetnek tekintendő.
21. A Kúria JPE Határozatával szemben **önálló jogorvoslatnak helye nincs**, ugyanakkor kötelező ereje van az eljárás során, és mint önálló eljárási mozzanat alkalmas az Indítványozó jogainak korlátozására, amely illetően jellegénél fogva alkotmányjogi panasszal önállóan támadható. A jogegységi panasz eljárásban bekövetkező alaptörvény-ellenes eljárási cselekmények ugyanis a későbbi eljárásban már nem orvosolhatóak, hiszen az eljárás eredményeképpen megszületett határozat tartalma kötelező a bíróságokra.

22. Az alkotmányjogi panaszt az Indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében **meghatározott határidőn belül terjeszti elő**, tekintettel arra, hogy jogi képviselője a JPE Határozatot 2022. május 3. napján vette kézhez.
23. Amint az alábbi **III.** pontban részletesen kifejtése kerül, a támadott JPE **Határozat megsértette az Indítványozó**nak az Alaptörvény E) cikke fényben értelmezendő XXVIII. cikke (1) bekezdésében foglalt **tisztességes eljárás**hoz **fűződő jogát**, valamint ezzel összefüggésben megvalósította az Alaptörvény 28. cikkben meghatározott, a jogértelmezéssel és az indoklással összefüggő jogelvek sérelmét, továbbá az Alaptörvénynek szintén az Alaptörvény E) cikk fényében értelmezendő XXVIII. cikk (7) bekezdés szerinti **hatékony jogorvoslathoz fűződő jogát**, figyelemmel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezmény (a továbbiakban: „EJEE”) 6. cikkének és 13. cikkének rendelkezéseire is. Ennek összefüggésében külön is kiemeljük, hogy az Abtv 37. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság hatáskörrel rendelkezik **alkotmányjogi panasz alapján** jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve **nemzetközi szerződéssel való összhangjának** vizsgálatára, tehát az EU alapító szerződéseiben, illetve az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglalt követelmények nem csupán az Alaptörvény értelmezéséhez alkalmazandó ebben az eljárásban, hanem egyben a jogalkotó kifejezett akaratánál fogva önálló mérce is.

III. Az Alaptörvényben biztosított jog megsértésnek részletes indokolása

III.1. A jogegységi panasz eljárás megindításának nem álltak fenn a kógens törvényi feltételei és ezért az nem csupán jogszabálysértő, hanem egyben alaptörvény-ellenes módon megfosztotta az Indítványozót a törvényes bírájától, amivel egyben megsértette az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47 cikkét és az EUSZ 4. cikke (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdését továbbá az EUMSZ 267. cikkét, és az EJEE 6. és 13. cikkét

24. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban a tisztességes eljárás
- hoz való jog részjogosítványai közé sorolta a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el, amit a Bszi. úgy fogalmazza meg,⁴ hogy senki sem vonható el törvényes bírásától.
25. Ahogyan az Alkotmánybíróság is kiemelte, a törvényes bíróhoz való jog szélesebb garancia, mint pusztán a törvény által rendelt, az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró.⁵ Az Alkotmánybíróság a 993/B/2008. AB határozatában megállapította, hogy „a »törvényes bírótól való elvonás tilalma« [...] – az önkényes ügyelosztási renddel szemben – az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája. Annak megítélésakor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súllyal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései.”⁶
26. Ebben a kontextusban az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljárás
- hoz való jog és a törvényes bíróhoz való jog részjogosítványaként értelmezte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is, és úgy foglalt állást, hogy ha az

⁴ Bszi. 8. § (1) bekezdése

⁵ Bszi. 8. § (2) bekezdés

⁶ 21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [75]–[76] bekezdések; 3128/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [38] bekezdés, 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33] bekezdés

eljáró bíróság ténylegesen kezdeményezte az előzetes döntéshozatalt, akkor ennek elbírálása során az EUB is törvényes bírónak minősül.⁷

27. Ennek a követelménynek nyilvánvalóan ellentmond az, ha az eljárást jogerősen lezáró határozattal szemben jogegységi eljárásra kerül sor annak ellenére, hogy annak az eljárási feltételei nem állnak fenn. Egy az eljárási szabályokkal ellentétes módon megindított bírósági eljárás során eljáró bírói fórum ugyanis semmiképpen nem tekinthető az illetékességi és hatásköri szabályok alapján kijelölt bíróságnak, és ha egy ilyen bírói fórum jár el, akkor az átveszi az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó rendelkezéseivel összhangban működő bíróság szerepét és ezzel elvonja az ügyet a törvényes bírótól.
28. A Bszi. kógens szabályaival ellentétes módon megindított jogegységi panasz eljárás nyilvánvalóan *contra legem* ítélethez is vezet. E tekintetben kiemelendő, hogy „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.”⁸
29. Az alábbiakban kimutatjuk, hogy a jogegységi panasz eljárás megindításának nem volt helye, mert annak megindítására az eljárási szabályok nem adnak lehetőséget, amiből pedig egyenesen következik, hogy az eljárási szabályok megszegésével hozott döntés egyben a törvényes bíróhoz fűződő jogot is megsérti.
30. A Kúria előtti eljárásban a Fővárosi Törvényszék (az eljárás alperese) a jogegységi panaszát a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésére alapította, amely szerint jogegységi panasznak akkor – és csak akkor – van helye,
- „... ha a Kúria ítélkező tanácsa jogkérdésben - jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül - úgy tér el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbbfokú bíróságok határozatában nem került sor.”*
31. Az ebben a bekezdésben támasztott feltételek azért nem teljesülnek, mert egyrészt a korábbi döntéstől való **indokolatlan eltérés követelménye sem állapítható meg**, ugyanis egyetlen az eljárásban hivatkozott kúriai határozat sem foglalkozott az uniós jog hatásaival, ami olyan jelentős ténybeli körülmény, **amely az adott esetre vonatkozó megfeleltethetőséget kizárja, másrészt pedig ha a döntést mégiscsak eltérésnek minősítenénk, akkor a kifogásolt eltérésre már az alsóbbfokú**, konkrétan az elsőfokú – a Székesfehérvári Törvényszék előtt 4.P.20.236/2019 számon folyamatban volt – **eljárásban sor került**, ezzel pedig a másik feltétel nem adott.
32. Vagyis tehát ha ténylegesen van eltérés, akkor arra már korábban (az Elsőfokú Ítéletben) sor került, és ezért a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerinti feltétel nem teljesül, ha pedig nincsen eltérés, akkor pedig logikusan nem is kerülhet sor a jogegységi eljárásra: így tehát az eljárás megindításának feltétele nem állhat fenn, ugyanis **nincsen olyan eshetőség, amely szerint fennálljon mind a kúriai ítélettől való eltérés, mind az a feltétel, hogy erre az alsóbbfokú bíróságok határozatában nem került sor. Tekintettel arra, hogy ezek az adott esetben nem történhettek meg egyszerre, nincsen olyan logikai eshetőség, amely teljesítette volna a Bszi. által támasztott kógens konjunktív feltételeket, amelyek szerint az eljárás megindítható lett volna, amiből pedig**

⁷ 26/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [27] bekezdés

⁸ A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23] bekezdés

egyenesen következik, hogy az jogegységi panasz eljárás megindítására nem volt mód, ami pedig egyenesen a törvényes bíróhoz való jog megsértésében kulminál.

1. Nem történt indokolatlan eltérés

33. Annak ellenére, hogy Kúria a Jpe.I.60.002/2021/7. és a Jpe.I.60.005/2021/5. számú határozataiban rámutatott, hogy a jogegység hiányát a korábbi ugyanazonos döntéstől való indokolatlan eltérés okozza, tehát a jogegység követelménye csak konkrét ügyekhez, és azokban kifejtett jogértelmezéshez köthető, vagyis az ügyek azonosságának hiánya esetén sem jogilag, sem tágabb értelemben nem értelmezhető a jogegység, ezt a követelményt a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott határozatában nem tartotta be, mivel semmilyen viszonyban sincsenek a jelen ügy specifikus tematikájával, és ezért a „jogegység” kérdése nem is értelmezhető.
34. A jogegységi eljárásban előadott érveink (I/6. számú melléklet) megisméltése nélkül, amelyekre itt kifejezetten is utalunk, fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a jogegység hiányát bizonyítandó csak olyan eljárásokban hozott ítéletre történt hivatkozás, amelyben az uniós jog semmilyen szerepet nem játszott, szemben a jelen eljárással, amelynek pontosan az volt a tárgya, hogy az uniós jog figyelembevételének elmaradása esetén az uniós jog így bekövetkező megsértését milyen módon kell orvosolni. Pontosán ezt tisztázandó vette igénybe az elsőfokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék az előzetes döntéshozatali eljárás intézményét, amelynek keretében kapott jogértelmezést figyelembe véve (az EUB C-620/17. számú ítélete) hozta meg az Elsőfokú Ítéletet, amely kapcsán maga az Alkotmánybíróság fejtette ki, hogy „*ha az eljáró bíróság ténylegesen kezdeményezte az előzetes döntéshozatali, akkor ennek elbírálása során az EUB is törvényes bírónak minősül*”,⁹ és annak döntése kötelező az előterjesztő bíróságra, valamint logikusan az eljárás későbbi szakaszaira is.
35. Mindezek után abszurd a jogegység hiányát bizonyítandó olyan eljárásra hivatkozni, amelynek nem volt uniós jogi érintettsége, és ezért az uniós jogi érvelésre nem is került és nem is kerülhetett benne sor, és ezért logikusan a felmerülő uniós jogi kérdést nem is lehetett tisztázni a törvényes bírónak minősülő EUB előtt, amely kényszerítően nem is hozhatott az adott ügyben kötelező értelmező döntést. Erre tekintettel a két ügy között csupán annyi hasonlóság áll fenn, hogy ugyanazt a jogszabályt alkalmazták mindkét esetben, ez viszont önmagában még nem lehet elegendő a jogegység vagy annak hiányának megállapításához, hiszen az konkrét ügyazonosságot követel meg, ami jelen esetben nem állt fenn.

2. Amennyiben mégis történt eltérés, arra már az alsóbbfokú ítéletben sor került

36. A Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerinti alsóbbfokú bírósággént eljáró Székesfehérvári Törvényszék az EUB előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezte, majd annak eredményéhez, azaz a C-620/17. számú ítélethez tartva magát a felperesi érvelést (azaz az Indítványozó érvelését) – a Kúria Végzésével egyezően – elfogadta. Ennek megfelelően az Elsőfokú Ítéletben – tehát a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerinti „alsóbbfokú bírósági határozatban” – már szintén pontosan úgy foglalt állást a releváns – mert a jogegységi panasz tárgyává tett – jogkérdésben, hogy az EUB ítéletének tartalma a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja alá tartozó perújítási okként értelmezendő. Az alsóbbfokú közbenső ítélet releváns jogkérdésbeli állásfoglalása szerint ugyanis:

„[e]bből következően tehát jelen perbíróság álláspontja szerint a felperes perújítási kérelmében alappal hivatkozott az Európai Bíróság C-218/11. sorszámú ítéletében foglalt és fent hivatkozott alkalmassági kritérium, mint el nem bírált tény fennálltára. A bíróság e vonatkozásban osztotta a felperesnek az eljárás során jogi szakvéleménnyel is alátámasztott azon álláspontját, miszerint perújítási alapként, amennyiben alkotmánybírósági határozat elfogadható, akkor az Európai Bíróság jelen ügyben hozott ítélete alapján [az EUB C-620/17 számú ítélete] az Európai Bíróság korábbi ítéletében

⁹ 26/2020 (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [27] bekezdés

foglaltakat is figyelembe kell venni perújítási okként. Ezt az értelmezést támasztja alá az Európai Bíróság ítélete, mely a rPp. 260. § a) pontja, illetve 262/A. § egymáshoz való viszonya tekintetében azok egyenértékűségét követeli meg.”¹⁰

37. A Székesfehérvári Törvényszék közbenső ítélete és a Kúria felülvizsgálati eljárásban született, a jogegységi panasszal megtámadott Végzése a releváns jogkérdésben teljesen egybehangzó, ráadásul mindkettő egybehangzóan követi az EUB, mint törvényes bíró által megfogalmazott ítéletet. A jogegységi panasszal kifogásolt EU-jog-konform jogértelmezésre tehát egyértelműen megállapítható módon már az alsóbbfokú bíróság határozatában sor került. Ez pedig már a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésének egyszerű nyelvtani értelmezésével is kizárta teszi a jogegységi panasz eljárás lefolytatását.¹¹

III.2. A jogegységi panasz eljárás ellentétes az uniós jog hatékony végrehajtásának követelményével és aláássa az uniós jog elsőbbségét és ennél fogva beleütközik az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkébe és az EUSZ 4. és 19. cikkébe továbbá az EUMSZ 267. cikkébe és az EJEE 6. és 13. cikkébe, és ennél fogva megsérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének az E) cikk tartalmára tekinteteli értelmezését

38. Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése kimondja, a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket és eljárásokat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának biztosításához szükségesek. A jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet az EJEE 6. és 13. cikke rögzít, és amelyet jelenleg a Charta 47. cikke is megerősít.¹¹
39. Ebből következik, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében minden tagállamnak biztosítania kell, hogy jogorvoslati rendszerében, az uniós jog által szabályozott területeken az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősülő fórumok, amelyek ilyen minőségükben az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak. Márpedig annak biztosítása érdekében, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet nyújthassanak azok a szervek, amelyeknek esetlegesen az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben kell határozatot hozniuk, alapvető fontosságú e szervek függetlenségének védelme, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti, amely a „független” bírósághoz való hozzáférést a hatékony jogorvoslatához való alapvető jog egyik követelményeként említi.¹²
40. Ezzel a követelménnyel nyilvánvalóan ellentétes lenne, ha az EUB-hez előterjesztett ítéletben megfogalmazott jogi iránymutatással konform jogértelmezés pusztán azon az alapon nem érvényesülhetne a nemzeti jogrendben, mert az a jogegységgel ellentétes lenne. Egy ilyen értelmezés ugyanis az uniós jog elsőbbségét vonná kétségbe. Ahogyan Bobek Főtanácsnok is megfogalmazta a C-620/17. számú ügyben kelt főtanácsnoki indítványában: „*az uniós jog természetében rejlő követelményekkel összeegyeztethetetlen lenne valamely nemzeti jogrendszer minden olyan rendelkezése, illetve minden olyan jogalkotási, közigazgatási, vagy bírósági gyakorlat, amely csökkentené az uniós jog tényleges érvényesülését azáltal, hogy megfosztja az*

¹⁰ Elsőfokú Ítélet, [37] bekezdés

¹¹ 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 189. és 190. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat

¹² 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bírúinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 115. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 194. pont

uniós jog alkalmazására hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot azon jogtól, hogy már az alkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megteheszen annak érdekében, hogy az uniós normák teljes hatékonyságának esetleges akadályát képező nemzeti jogszabályi rendelkezéseket félretegye".¹³ (kiemelés tőlünk)

41. Az előzetes döntéshozatali eljárás hatékonyságának követelményéből fakad Bobek Főtanácsnok következő megállapítása is: „*az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése és az EUMSZ 267. cikk megköveteli a Bíróságtól korábban kért előzetes döntéshozatali határozatot végrehajtó nemzeti bíróságtól, hogy teljes körűen végrehajtsa az e határozatban foglalt iránymutatást. Ha a Bíróság iránymutatásának végrehajtása bizonyos olyan típusú vagy olyan hatáskörbe tartozó értékelés elvégzését igényli, amelyet rendszerint nem a szóban forgó, kérdést előterjesztő bíróság végez el, e bíróság köteles vagy figyelmen kívül hagyja az e tekintetben a hatáskörét korlátozó nemzeti eljárási szabályokat, vagy a határozatot hatályon kívül helyezni és visszautalni az ügyet a megfelelő bírósági vagy akár közgazdasági szintre, ahol az ilyen értékelés teljeskörűen elvégezhető*”.¹⁴ (kiemelés tőlünk)
42. Ha a tagállami bíróságok az előzetes döntéshozatali eljárás során meghozott iránymutatást nem tartanák tiszteletben, akkor elveszítené az értelmét az előzetes döntéshozatali eljárás maga, mindez pedig **csorbítaná a hatékony jogorvoslatot és a törvényes bíróhoz való jogot. Pontosan ugyanez történt** a jelen esetben is, ugyanis az EUB ítéletét ugyan a kérdést előterjesztő Székesfehérvári Törvényszék és a Kúria Felülvizsgálati Tanácsa figyelembe vette és azzal konform ítéletet hozott, de ezt Kúria Jogegységi Tanácsa a jogegység hiánya okán, ami pusztán nemzeti jogi kategória, teljes mértékben ignorálta, amivel az uniós jog elsőbbségét és hatékony végrehajtását kérdőjelezte meg.
43. **Az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének nem lenne értelme akkor, ha az annak eredményeképpen meghozott döntést a tagállami bíróságok figyelmen kívül hagyhatnák,** hiszen ez eredményében ugyanoda vezet, mint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének mellőzése, vagyis pusztán formalitáshoz a lényegi tartalom nélkül, ami nem értékelhető másként, mint a törvényes bíróhoz való jog megsértéseként. A jogerős és kötelező bírósági **határozatok végrehajtása** általánosságban az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk 1. bekezdésének hatálya alá tartozik, mint a **„bírósághoz való jog” integráns része,**¹⁵ hiszen ha ez másképpen lenne, akkor a 6. cikk (1) bekezdésének előírásai meg lennének fosztva minden hatékonyságuktól.¹⁶ Ennek az elvnek nyilvánvalóan alkalmazandónak kell lennie az előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozatokra is, amelyek az előzetes döntéshozatalra feltett kérdés tekintetében kötelezőek az azt előterjesztő bíróságra. Ez a következtetés megint csak egybevág azzal a követelménnyel, hogy a tagállami bíróságoknak teljes mértékben végre kell hajtani az előzetes döntéshozatali eljárás eredményeképpen megszületett határozatot, ennek szabotálása az uniós joggal összeegyeztethetetlen. E tekintetben kiemelendő, hogy az EU Alapjogi Chartájának Charta 52. cikk (3) bekezdésére tekintettel a Charta 47. cikke első és második bekezdése megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének és 13. cikkének,¹⁷ valamint az, hogy a Charta 47. cikke második bekezdésének az általa biztosított értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE 6. cikkében rögzített és az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett védelmi szintet.¹⁸
44. A jogegységi panasz eljárás révén az uniós jog elsőbbségének kérdését a Kúria átformálta a Kúria korábbi gyakorlatától való eltérés kérdésévé, és ezzel saját joggyakorlatát, illetve annak egységességét az uniós jog hatékony érvényesítésének követelménye elé helyezte, és ezzel

¹³ Bobek Főtanácsnok Indítványa a C-620/17 sz. ügyben, [65] bekezdés

¹⁴ Bobek Főtanácsnok Indítványa a C-620/17 sz. ügyben, [76]-[77] bekezdések.

¹⁵ Hornsby kontra Görögország (App. no. 18357/91.); Scordino kontra Olaszország (no. 1) [GC] (App. no. 36813/97)

¹⁶ Burdov kontra Oroszország (App. no. 59498/00), § 34.

¹⁷ 2016. június 30-i Toma és Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci ítélet, C-205/15, EU:C:2016:499, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat-

¹⁸ 2019. július 29-i Gambino és Hyka ítélet, C-38/18, EU:C:2019:628, 39. pont.

megsértette az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményét és az EUMSZ 267. cikkében foglalt eljárás hatékonyságát.

III.3. A Jogegységi Hatályú Határozat *infra petita* tartalmú, ami a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését eredményezi

45. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának jelen alkotmányjogi panasszal támadott JPE Határozata a C-620/17 számú ítéletben foglaltakat rendkívül szelektíven értelmezte, és abból pusztán néhány bekezdést ragadott ki, ennél fogva a határozat tartalma a jogbiztonságot és a hatékony jogorvoslathoz való jogot sértő módon *infra petita* tartalmú.
46. Az EUB ítélete szerint az uniós jog nem követeli meg, hogy valamely bírósági szervnek *főszabály* szerint vissza kelljen vonnia a jogerőre emelkedett határozatát, ha az nem felelne meg az EUB által elfogadott értelmezésnek. Mindez ugyanakkor csak azt jelenti, hogy a perújrafelvétel intézményének bevezetését az uniós jog nem követeli meg, azt viszont igen, hogy a létező jogintézmény úgy a belső, mint az uniós jogi eredetű igény érvényesítésére rendelkezésre álljon.
47. Ha ugyanakkor erre mégsem lenne mód, akkor erre az esetre az EUB a C-620/17. számú ügyben hozott ítéletében világosan megállapította: ha a perújítás vagy más perorvoslat nem áll rendelkezésre, akkor „*a magánszemélyeket nem lehet megfosztani az állami felelősség megállapításának lehetőségétől, és ezáltal jogaik megfelelő védelmének lehetőségétől*”.¹⁹ (kiemelés tőlünk)
48. Tehát abból, hogy az európai jogba ütköző határozat processzuális, perjogi úton (konkrétan perújítással) nem orvosolható, nem a jogsértés orvoslásának hiánya következik, hanem éppen, hogy a kártérítés, mint az uniós jogból fakadó sui generis igény érvényesíthetősége az *ubi ius ibi remedium maximája* alapján. Az állam ugyanis felelős az uniós jog neki betudható megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért, és az egyes tagállamok feladata annak biztosítása, hogy az uniós jog megsértésével a magánszemélyeknek okozott kárért azok kártérítésben részesüljenek, függetlenül attól, hogy a tagállam mely szerve e jogsértés előidézője, és az érintett tagállam joga alapján főszabály szerint melyik szervet terheli e kártérítés.²⁰
49. Az uniós jog megsértését kétféleképpen lehet jóvá tenni az EUB C-620/17. számú ítélete nyomán: perújítással vagy kártérítéssel. Legfeljebb ennyiben állhat fenn egy *facultas alternativa*, de a jogsértés orvoslása nem lehet kérdéses. Ha a perújítás nem lehetséges, akkor abból a C-620/17. számú ügyben hozott ítéletben foglaltak szerint a kártérítés, mint jogalap vizsgálata következik. Ezt az alternatívát ugyanakkor a Kúria semmilyen formában nem vizsgálta, és arra az alapvető kérdésre nem adott választ, hogy milyen módon kell az uniós jog megsértését jóvá tenni, ha a perújításra nem lát lehetőséget, ami semmilyen módon nem egyeztethető össze az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése és az EUMSZ 267. cikk által az előzetes döntéshozatali határozatot végrehajtó nemzeti bírósággal szemben támasztott azon követelménnyel, „*hogy teljes körűen végrehajtsa az e határozatban foglalt iránymutatást*”.²¹ (kiemelés tőlünk)
50. Ahogy a Tisztelt Alkotmánybíróság többször is rámutatott, a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen.²² Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási

¹⁹ EUB C-620/17. sz. ügyben hozott ítélet, [64] bekezdés

²⁰ 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 92-93. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat

²¹ Bobek Főtanácsnok Indítványa a C-620/17 sz. ügyben, [76]-[77] bekezdések

²² 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34] bekezdés

garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.²³ A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is.²⁴

51. A Tisztelt Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljárás azt követeli meg az eljáró fórumtól, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassa és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint *érdemben megvizsgálja*.²⁵ Ez a követelmény az EEJE 6. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog integráns része is.
52. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből, és különösen a bírósághoz fordulás jogából, mint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosítványából következik, hogy az eshetőleg kereseti kérelmet is érdemben meg kell vizsgálni, ha az elsődleges kereseti kérelemnek a bíróság nem adna helyt.²⁶
53. Ebből pedig, különösen abban az esetben, ha az eljáró bíróság a jogegység igényével fellépő határozatot hoz, elvárható, hogy az EUB ítéletét a nemzeti jogba átültetése során az EUB ítéletének minden egyes eshetőségével foglalkozzon, különösen akkor, ha az egyik eshetőség (perújítás) elutasítsa egy másik igény (kártérítés) megalapozásához vezet. Ennek hiányában ugyanis a határozat nem vizsgálja meg érdemben az eshetőleges igényeket, ami nem csupán jogbizonytalanságot eredményez, vagyis végeredményében a jogegységi eljárás célját és intézményét kérdőjelezi meg, de egyben csorbítja a hatékony jogorvoslatához fűződő, az Alaptörvény és az Európai Unió Alapjogi Chartája által biztosított jogot, és lényegében az előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott döntés kötőerejét is kétségbe vonja.

IV. Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

54. Ahogyan azt a Tisztelt Alkotmánybíróság is megállapította, az „előzetes döntéshozatali eljárás az európai bírósági intézményesített együttműködés része. Az EUMSz. kötelezően írja elő meghatározott esetekben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtását, és ez egy kötelező párbeszédet hoz létre az uniós jogot alkalmazó tagállami bíróság és az EUB között”.²⁷ Az Alkotmánybíróság már a 22/2016. (XII. 5.) AB határozatában kiemelt jelentőséget tulajdonított az Európai Unió belüli alkotmányos párbeszéd követelményének.²⁸ A 2/2019. (III. 5.) AB határozat az uniós és a tagállami jog viszonyával kapcsolatban állapította meg, hogy „[v]élelmezhető ugyanis, hogy mind az uniós jog, mind az Alaptörvényen alapuló nemzeti jogrendszer az E) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott célokat hivatottak megvalósítani. Erre tekintettel az »európai egység megteremtése«, az integráció nem csupán politikai szervek számára jelöl ki célt, hanem a bíróságok és az Alkotmánybíróság számára is, amelynek az »európai egységből« a jogrendszerek harmóniája és koherenciája következik alkotmányos célként»²⁹
55. Tekintettel arra, hogy a kölcsönös és egymás érveire nyitott fenti bíróságok közötti párbeszéd nélkül sem a tagállami alkotmányjog, sem az európai jog sui generis jellege nem garantálható,

²³ 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34] bekezdés

²⁴ 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34] bekezdés

²⁵ 9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [21] bekezdés

²⁶ 24/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [22] bekezdés

²⁷ 26/2020 (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [24] bekezdés

²⁸ 22/2016. (XII. 5.) AB határozat Indokolás [33] bekezdés

²⁹ 2/2019. (III. 5.) AB határozat Indokolás [37] bekezdés

kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot az alábbi kérdéseket terjessze az Európai Unió Bírósága elé az EUMSZ 267. cikke szerinti eljárásban:

- i. Összeegyeztethető-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti egyértelmű és pontos eredménykötelezettséggel, valamint az EU Alapjogi chartájának 47. cikkével az az eljárás, ha a tagállami legfelső bíróság (Kúria) jogerős döntésével szemben úgynevezett jogegységi panasz eljárásra van lehetőség, amelynek keretében a jogerős ítélet megsemmisíthető és a bíróságokra kötelezően alkalmazandó normatív tartalmú határozat meghozatalára van mód. Tekinthető-e ez a törvényes bíróhoz való jog megsértésének?
- ii. Van-e hatással az első kérdés megválaszolására az a körülmény, hogy a jogegységi eljárás megindításának a tagállami jog szerint nem volt helye?
- iii. Összeegyeztethető-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti egyértelmű és pontos eredménykötelezettséggel, valamint az EU Alapjogi chartájának 47. cikkével az a jogegységi döntés, amely szerint az Európai Bíróság C-620/17 és C-362/18 sz. ítéletében megfogalmazott facultas alternativa ellenére, amely szerint az uniós jog megsértését vagy perújítással vagy kártérítéssel kell orvosolni, a perújítás kizárása esetén nem kötelezi a bíróságokat a másodlagos jogalap, vagyis a kártérítés vizsgálatára?
- iv. Van-e hatással a negyedik kérdés megválaszolására az a körülmény, hogy a jogegységi eljárás megindításának a tagállami jog szerint nem volt helye?
- v. Van-e hatással az előző kérdések megválaszolására, hogy a Kúria nem terjesztett elő előzetes döntéshozatali kérelmet?

V. Ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem

56. Kérjük továbbá az első fokon eljárt **Székesfehérvári Törvényszéket**, hogy az Abtv. 53. § (4) bekezdése, valamint a régi Pp. 359/C. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszban támadott JPE Határozat **alkalmazhatóságának felfüggesztését az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig függeszse fel**. Ennek hiányában kérjük, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján hívja fel a JPE Határozat végrehajtásának felfüggesztésére a bíróságot.
57. Az Abtv. szerint a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésének három diszjunktív esetben van helye, vagy a) az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a **várható döntésre tekintettel**, vagy b) **súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése** érdekében, vagy c) más fontos okból.
58. A jogorvoslathoz való jog tényleges érvényesüléséhez szükséges a "jogorvoslás" lehetősége, vagyis az, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. A jogsérelem orvosolhatósága érdekében a jogorvoslatot a határozat végrehajtását megelőzően kell biztosítani. Ennek biztosítása érdekében szükséges, hogy a Székesfehérvári Törvényszék a JPE Határozat alkalmazhatóságát felfüggeszse.
59. Az ideiglenes intézkedés általános célja, hogy az eljárás folyamán bekövetkező események és cselekmények miatt a bírói ítéletben foglaltakat tényleges végrehajtását ne akadályozzák, és ennek érdekében az eljárással összefüggő kockázatokat a jogrend a tisztességes eljáráshoz való joggal összhangban ossza meg a peres felek között. Ez egy ideiglenes állapot a jogvita végleges eldöntéséig, ami pusztán arra szolgál, hogy az ítélet joghatásait a felek ténylegesen ne tudják megakadályozni. Pontosán ez a körülmény áll fenn, hiszen ennek hiányában, olyan ítéletek szülehetnek, amelyek joghatásai nem, vagy csak aránytalan ráfordítás mellett lennének visszafordíthatóak.

60. A részletes indokolásban előadott érveinkre tekintettel a Kúriának az alkotmányjogi panasszal támadott JPE Határozata kirívó és egyértelmű módon sértette meg az Indítványozónak a tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bek.) fűződő jogát, és ezért nyilvánvaló, hogy **a határozat megsemmisítése várható**, és ennél fogva az Abtv. 61. (1) bekezdés a) pontja alapján a JPE Határozat végrehajtása felfüggesztésének van helye.
61. Mivel az eljárásban érintett jogok uniós jogi eredetűek, a nemzeti jog ideiglenes intézkedésre vonatkozó szabályait ennek fényében kell értelmezni. Ebben az összefüggésben hívjuk fel a figyelmet a Factortame-ügyben megfogalmazottakra,³⁰ amelyben a nemzeti bíróság (*House of Lords*) az előzetes döntéshozatal tárgyát képező kérdéssel lényegében arra várt választ, „*hogy egy közösségi jogot érintő ügyben ítélkező nemzeti bíró, ha úgy ítéli meg, hogy az ideiglenes intézkedések elrendelésének egyedüli akadálya a nemzeti jog valamely szabálya, köteles-e eltekinteni e szabály alkalmazásától*”.³¹
62. Azért tartjuk a Factortame ügyet kifejezetten is kiemelendőnek, mert az Európai Bíróságnak feltett értelmezési kérdés pontosan az volt, hogy egy alkalmazandó jogszabály alkalmazhatóságától el kell-e és el lehet-e tekinteni az uniós jog erejénél fogva egy bírósági eljárásban, ha a nemzeti jog szabályai erre kifejezetten nem adnak lehetőséget. Jelen esetben pontosan arról van szó, hogy a nemzeti eljárási jog a határozat végrehajthatóságának felfüggesztését teszi lehetővé, de nem szól kifejezetten a jogegységi határozatokról, annak ellenére sem, hogy ezek alkotmányjogi panasszal támadhatóak. Mivel ezek a határozatok normatív erejű rendelkezések, ezért pontosan arról a konstellációról van szó, amelyet az Lordok Háza is érintett a Factortame-ügyben.
63. E kérdés megválaszolása érdekében emlékeztetett az EUB arra, hogy az uniós jog közvetlenül alkalmazandó szabályainak minden tagállamban egységesen kell kifejteniük valamennyi hatásukat, valamint arra, hogy az uniós jog elsőbbségének elve alapján a Szerződés közvetlenül alkalmazandó rendelkezései a tagállamok nemzeti jogának valamennyi, a közösségi joggal ellentétes rendelkezését a jog erejénél fogva alkalmazhatatlanná teszik.³²
64. Az EUB ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróságok feladata az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt együttműködés elvének alkalmazásával a jogalanyok számára a közösségi jog közvetlen hatályából eredő jogvédelem biztosítása.³³ *Az uniós jog „teljes hatékonysága ugyanígy csökkenne, ha a nemzeti jog valamely szabálya [az uniós] jog szerint megítélendő jogvitában eljáró bíróságot megakadályozhatná abban, hogy [az uniós] jog alapján felhívott jogok létezésére vonatkozóan hozandó bírósági határozat teljes hatékonysága érdekében ideiglenes intézkedéseket rendeljen el. Ebből következik, hogy az a bíróság, amely ilyen körülmények között ideiglenes intézkedéseket rendelne le, ha ebben nem akadályozná a nemzeti jog valamely szabálya, köteles e szabály alkalmazásától eltekinteni*”.³⁴ (kiemelés tőlünk)
65. Az uniós jogot tehát úgy kell értelmezni, hogy “[az uniós] jogot érintő ügyben eljáró azon nemzeti bíróságnak, amely úgy ítéli meg, hogy az ideiglenes intézkedések elrendelésének egyedüli akadálya a nemzeti jog valamely szabálya, el kell tekintenie e szabály alkalmazásától”.³⁵ (kiemelés tőlünk)
66. Ebből logikusan csak az következhet, hogy az EU-Szerződés 4. cikk (3) bekezdésénél fogva a régi Pp. 359/C. §(1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az lehetőséget teremt a Jogegységi határozatok alkalmazhatóságának felfüggesztésére is.

³⁰ C-213/89.

³¹ C-213/89. sz. ügyben hozott ítélet [17] bekezdés

³² C-213/89. sz. ügyben hozott ítélet, [18] bekezdés

³³ C-213/89. sz. ügyben hozott ítélet [19] bekezdés

³⁴ C-213/89. sz. ügyben hozott ítélet [21] bekezdés

³⁵ C-213/89. sz. ügyben hozott ítélet [23] bekezdés

67. Amennyiben a Székesfehérvári Törvényszék számára nem lenne teljesen egyértelmű az uniós jogi helyzet, javasoljuk a kérdés tisztázását az Európai Unió Bírósága előtt az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárásban, amelynek során a következő kérdések tisztázására teszünk indítványt:

- i. Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti az uniós jog hatékony végrehajtásának követelménye alapján egy uniós jogot érintő alkotmányjogi panasz eljárás során a megtámadott határozat alkalmazásának felfüggesztésére jogosult elsőfokú bíróság jogosult-e felfüggeszteni jogegységi hatályú határozat alkalmazását is?
- ii. Összeegyeztethető-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti egyértelmű és pontos eredménykötelezettséggel, valamint az EU Alapjogi chartájának 47. cikkével az az eljárás, ha a tagállami legfelső bíróság (Kúria) jogerős döntésével szemben úgynevezett jogegységi panasz eljárásra van lehetőség, amelynek keretében a jogerős ítélet megsemmisíthető, és a bíróságokra kötelezően alkalmazandó normatív tartalmú határozat meghozatalára van mód. Tekinthető-e ez a törvényes bíróhoz való jog megsértésének?
- iii. Van-e hatással a kérdés megválaszolására az a körülmény, hogy a jogegységi eljárás megindításának a tagállami jog szerint nem volt helye?
- iv. Összeegyeztethető-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti egyértelmű és pontos eredménykötelezettséggel, valamint az EU Alapjogi chartájának 47. cikkével az a jogegységi döntés, amely szerint az Európai Bíróság C-620/17 és C-362/18 sz. ítéletében megfogalmazott facultas alternativa ellenére, amely szerint az uniós jog megsértését vagy perújítással vagy kártérítéssel kell orvosolni, a perújítás kizárásága esetén nem kötelezi a bíróságokat a másodlagos jogalap, vagyis a kártérítés vizsgálatára?
- v. Van-e hatással az előző kérdés megválaszolására az a körülmény, hogy a jogegységi eljárás megindításának a tagállami jog szerint nem volt helye?
- vi. Van-e hatással az előző kérdések megválaszolására az a körülmény, hogy a Kúria a kifogásolt jogegységi határozatát előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nélkül fogadta el?

* * *

68. A fent kifejtett részletes indokolás alapján kérjük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú határozatát annak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe ütközése miatt semmisítse meg.

* * *

Budapest, 2022. július 1.

Tisztelettel:

Indítványozó képviselőtében

Dr. Varga István
ügyvéd

Mellékletek:

- I/1. Ügyvédi meghatalmazás
- I/2. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata (2022. március 7.)
- I/3. A Székesfehérvári Törvényszék 4.P.20.236/2019/16. számú közbenső ítélete (2020. március 6.)
- I/4. A Győri Ítéltábla Pf.IV.20.060/2020/13. számú ítélete (2020. június 30.)
- I/5. A Kúria a Pfv.III.21.211/2020/6. számú végzése (2021. május 25.)
- I/6. Az Indítványozó Jpe.I.60.027/2021. számon folyamatban volt jogegységi panasz eljárásban benyújtott nyilatkozata (2022. január 3.)

